

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091, Majorstuen
0301 Oslo

19.10.18

Dette brevet sendes på vegne av: 4H Norge - Region Agder, Agder botaniske forening, Aust-Agder Turistforening, DNT Sør, Naturvernforbundet Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder, Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder, Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen, Skogselskapet i Agder.

Nasjonal ramme for vindkraft på land – innspillsrunde om regionale interesser

Bakgrunn

NVE arbeider med forslag til en nasjonal ramme for vindkraft på land på oppdrag fra OED. Vi takker for invitasjonen til å gi våre innspill om regionale interesser.

Sammendrag

I Agder-fylkene leverer allerede et betydelig bidrag med fornybar kraft inn i markedet gjennom utbygd vannkraft. Det er gitt flere konsesjoner til vindkraft, og det er dermed lagt til rette for ytterligere bidrag til fornybar kraft. Samtidig blir det et stadig større press på arealene som ikke er utbygd i fylkene våre, og et stadig større tap av urørt natur. Det arbeides med nye vegtraseer for E39 og E18, legges ut nye areal for utbygging av hytter, boliger og industri, og sammen med ny energiutbygging blir den samlede belastningen for regionen svært stor. Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet har verdsatt regionale friluftslivsområder i Vest-Agder (<https://www.vaf.no/media/5280633/Regional-plan-for-idrett-friluftsliv-og-fysisk-2014-2020.pdf>). I Agder er det mange kommuner som ikke er ferdige med sin kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder, så kunnskapsgrunnlaget for friluftsliv er mangelfullt. Større sammenhengende naturområder blir stadig mindre og er under press. På grunn av samlet belastning, og for å ivareta naturmangfold og områder til friluftsliv mener vi at det ikke kan legges til rette for mer vindkraftutbygging i Agder. Derfor ber vi om at NVE ikke går videre med analyseområdene 9, 10, 11, 12 og 13.

Generelle innspill til analyseområdene

Nasjonalt villreinområde er foreløpig inne som myk eksklusjon. Vi mener at Nasjonalt villreinområde bør regnes som hard eksklusjon for å bedre sikre disse områdene mot vindkraftutbygging. Vi har 23 villreinområder i Norge i dag, men det er bare 10 av disse som er nasjonale villreinområder (<http://www.villrein.no/om-villreinomrdene/>). Store og sammenhengende fjellområder med lite forstyrrelser er viktig for å ivareta denne arten. Derfor har det vært nødvendig med en streng arealpolitikk i disse områdene. Når små arealinngrep som en enkelt hytte eller gapahuk ikke kan tillates i Nasjonalt villreinområde, kan man heller ikke tillate store inngrep som vindkraftverk i de samme områdene.

I Agder er det flere kommuner som ikke er i gang med kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder. Det betyr at kunnskapsgrunnlaget rundt friluftsliv kan være svært mangelfullt, og at det fortsatt vil bli konflikt rundt mange fremtidige konsesjonssøknader. Samtidig så vet vi også at det også mangler kartlegging av naturmangfold og at kunnskapsgrunnlaget har behov for oppdatering. Hvis målet med Nasjonal ramme for vindkraftverk skal være å kunne gi en anbefaling for hvor vindkraft kan bygges ut, er det nødvendig å få til et bedre kunnskapsgrunnlag for både naturmangfold og friluftsliv i Agder først.

Områder der tidligere omsøkte vindkraftverk har fått avslag på grunn av konsekvenser for naturmangfold, friluftsliv eller samlet belastning på grunn av kraftproduksjon trenger vi ikke omkamp på. Vi forslår derfor at disse områdene blir ekskludert i analyseområdene.

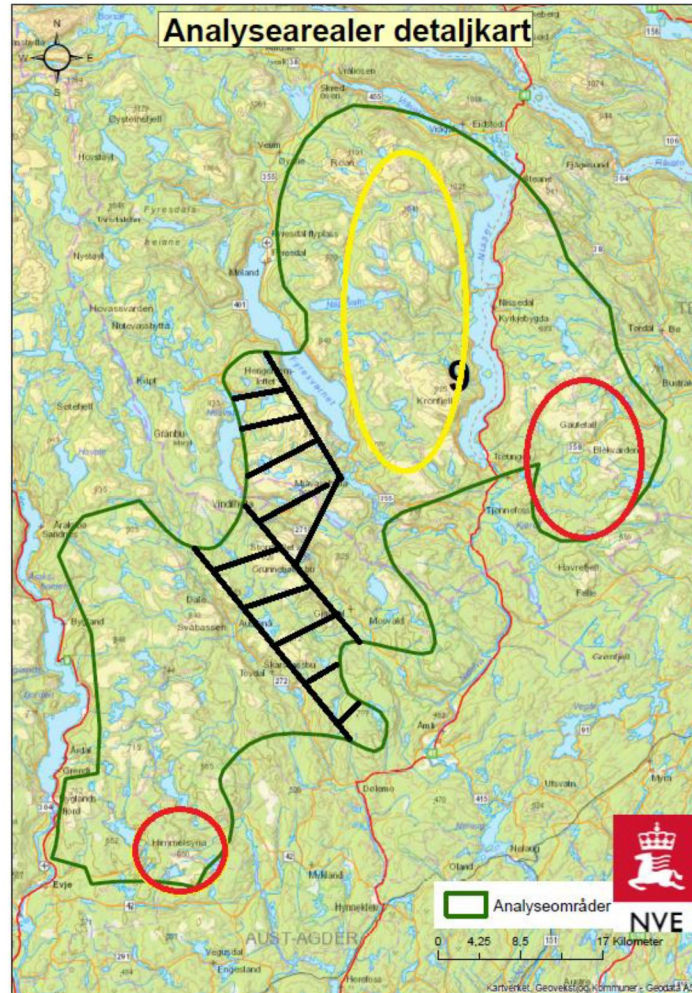
Innspill til analyseområde 9

Her finner vi store deler av løypenettet til Aust-Agder Turistforening (AAT) og de selvbetjente hyttene Hengeltjørnloftet, Mjåvasshytta, Grunnetjørnsbu og Skarsvassbu. I 2017 var det til sammen 1175 besøk på disse fire hyttene (pers.utt. Dag N. Fagermyr, daglig leder AAT).

Himmelsyna i Birkenes kommune er et attraktivt turområde både for de som har hytte i området, men fungerer også som dagsturmål for store deler av regionen, spesielt om vinteren da dette er et snøsikkert område i kort kjøreavstand fra store byer som Kristiansand og Arendal. Området rundt Gautefall er et tilsvarende regionalt viktig friluftslivsområde. Birkenes kommune har gjennomført en kartlegging og verdsetting av sine friluftslivsområder (<https://kart.naturbase.no/>) Himmelsyna er vurdert til å være et svært viktig friluftslivsområde.

På heia mellom Fyresvatnet og Nisser finner vi Våmur Roan villreinområde (<http://www.villrein.no/vmur-roan-2/>). Her er målet å holde en stabil vinterstamme på ca.200 dyr. Området er også et viktig friluftsområde med store blankskurte berg, vid utsikt og mange godt besøkte toppturer. Her finner vi også noen av landets mest populære klatreruter.

Området øst for Nisser fra Kyrkjebygdheia og rundt Gautefall er et regionalt viktig friluftslivsområde. Aust-Agder Turistforening, DNT-Telemark og Nissedal Stisykkel har her et stort og populært løypenett. Området sør for Gautefall er relativt urørt, med et av landets største svafjellområder og har spesielt gode kvaliteter for friluftslivet. Nissedal er en turistkommune som har et stort behov for friluftsområder til bygdefolk og turister.

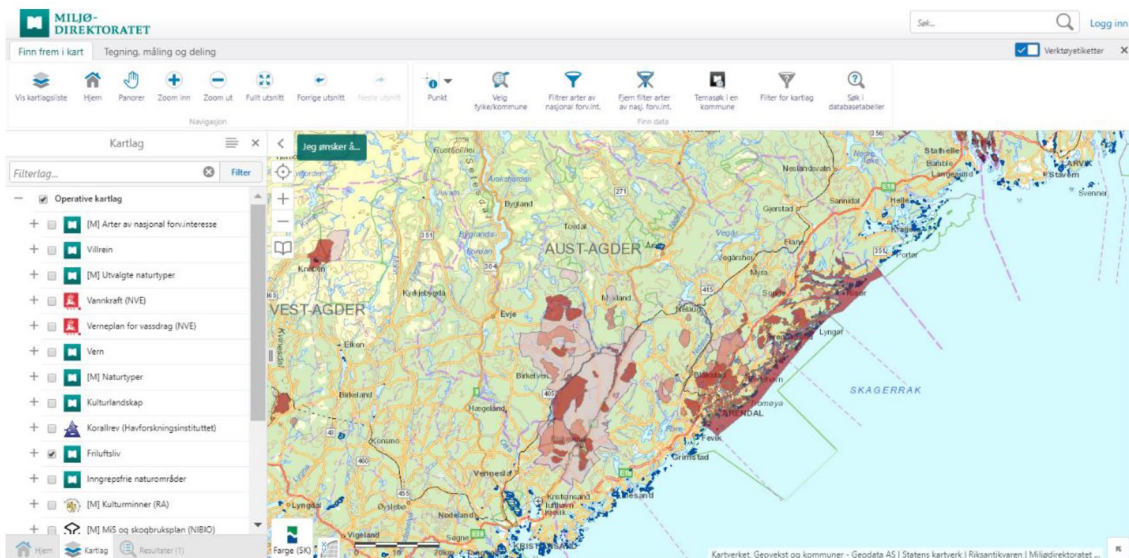
Figur 1: Analyseområde 9 med våre merknader. Sort skravur viser område med løypenettet til Aust-Agder Turistforening. Rød farge viser regionalt viktige friluftslivsområder. Gul farge viser Våmur Roan villreinområde.

Analyseområde 10

Statskog er grunneier ved Grønfjell. Statlige områder sikrer jakt og fiske for allmennheten, og dette er det få steder av i Agder. Derfor er dette områder som er regionalt viktig for friluftsliv (se plassering i figur 3). Her har også Aust-Agder Turistforening en viktig turløype fra Vegårshei til Vedlausfjell. Dette fjellet er et regionalt viktig turmål.

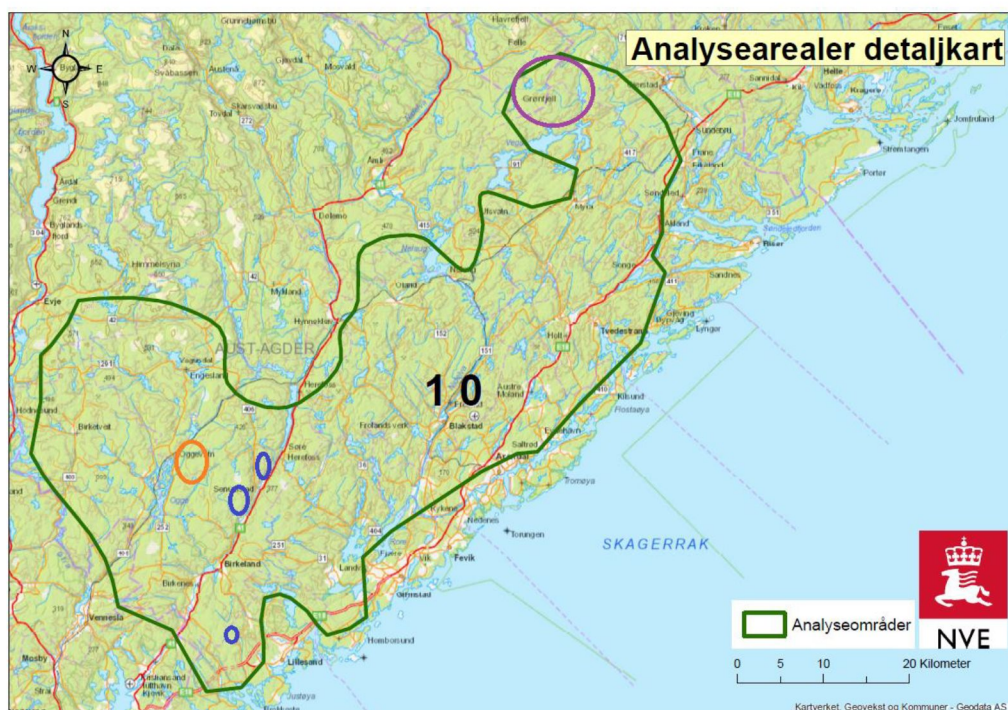
Ny E18 skal bygges gjennom området, og store deler skal legges som ny trase og vil berøre viktige natur- og friluftslivsområder. Derfor er de områdene som blir igjen ekstra viktig, og NVE må ta hensyn til den nye traseen når de skal gi sine anbefalinger.

Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder er gjennomført i flere kommuner i Aust-Agder, og et utsnitt fra Naturbase vises i Figur 2.

Figur 2: Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder er gjennomført i følgende kommuner i Aust-Agder; Birkenes, Froland, Arendal, Tvedestrand og Risør (<https://kart.naturbase.no/>).

Det er allerede gitt konsesjon til tre vindkraftverk i dette analyseområdet, samtidig som det er gitt endelig avslag til ett (figur 3).

Figur 3: Analyseområde 10 med våre merknader. Blå farge viser områder der det er gitt konsesjon til vindkraftverk (Oddeheia, Bjelkeberget og Lillesand). Oransje farge viser område der vindkraftverk har fått avslag på konsesjonssøknad (Storehei). Lilla farge viser område som inngår i Statskog sin eiendom (Gjerstadsbogen).

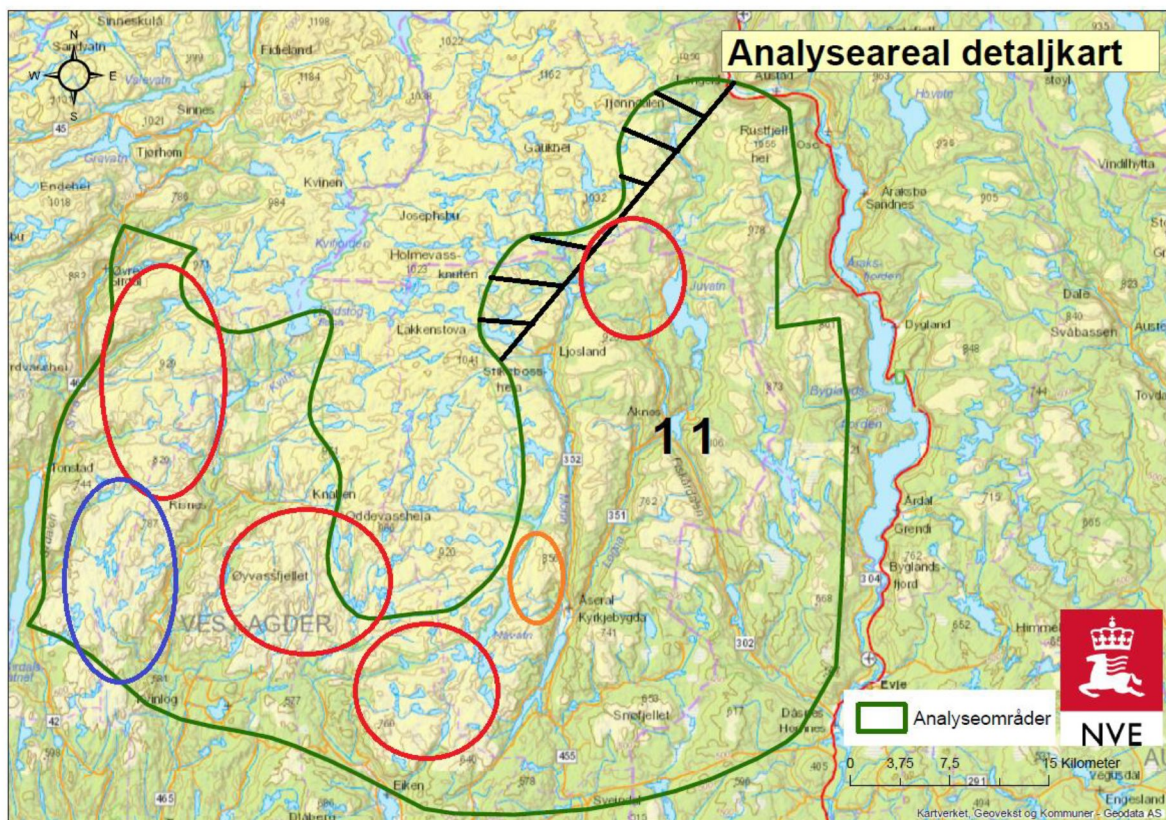
Analyseområde 11

Deler av løypenettet til DNT Sør ligger innenfor analyseområdet. Fører til hyttene Kvinen, Josephsbu, Lakkenstova, Gaukhei og Tjønndalen. I 2017 ble det registrert 3066 gjestedøgn på disse hyttene (Kilde: <https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/turistforeningen/files/1c4ab04c6759111ade4fd4cd8040ec125c5ba24d.pdf>). I tillegg vet man at Lakkenstova er et viktig dagsturmål på grunn nærheten til Ljosland, spesielt vinterstid.

Øyvassfjellet, Ljosland vest og Midt-heia nord i Åseral er regnet som regionalt svært viktige regionale friluftslivsområder ifølge regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2020

(<https://www.vaf.no/tjenester/plan-og-miljoe/friluftsliv/regional-plan-for-idrett,-friluftsliv-og-fysisk-aktivitet/>).

I dette analyseområdet er det allerede gitt konsesjon til Tonstad og Buheii. Dette var regnet som regionalt svært viktige eller regionalt viktige friluftslivsområder. Derfor mener vi det er ekstra viktig å beholde de friluftslivsområdene som gjenstår innenfor analyseområde 11.

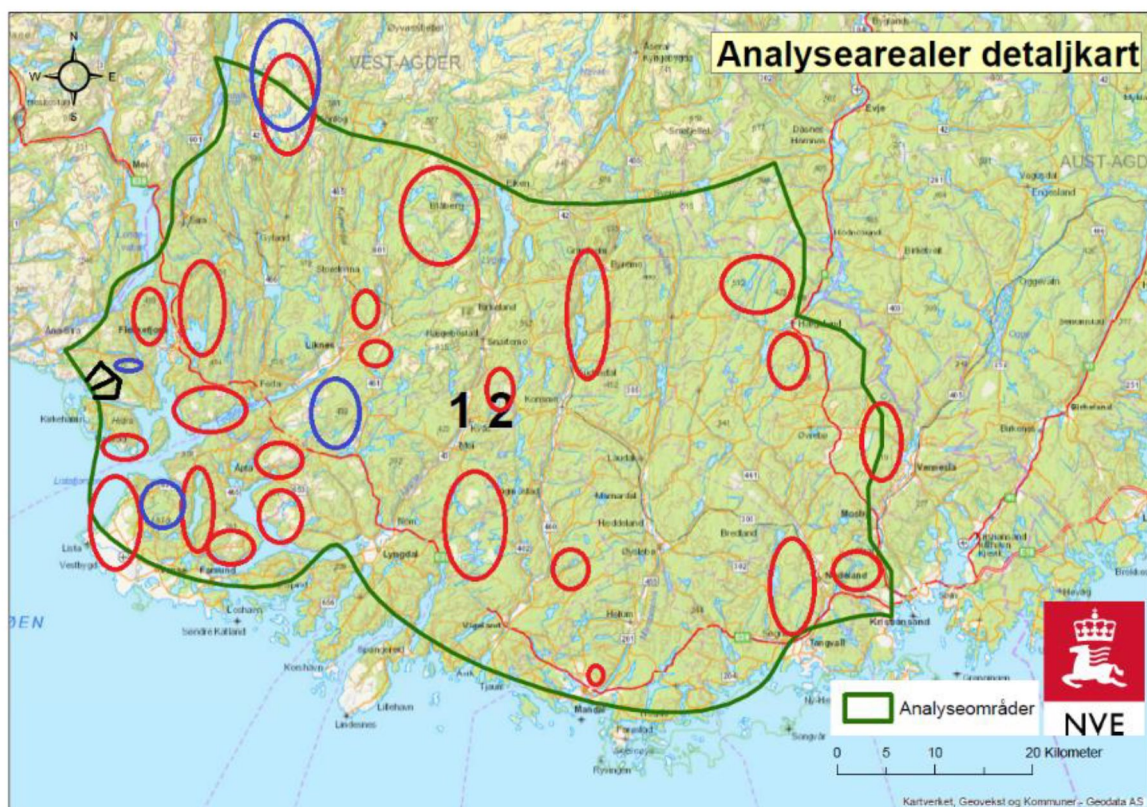
Figur 4: Analyseområde 11 med våre merknader. Sort skravur viser område med løypenettet til DNT Sør. Rød farge viser regionalt viktige friluftslivsområder verdsatt i Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2020. Blå farge viser område der det er gitt konsesjon til vindkraftverk (Tonstad og Buheii). Oransje farge viser område der vindkraftverk har fått avslag på konsesjonssøknad (Skveneheii).

Analyse område 12

Ny E39 skal bygges gjennom området, og store deler skal legges som ny trase og vil berøre viktige natur- og friluftslivsområder. Derfor er de områdene som blir igjen ekstra viktig, og NVE må ta hensyn til den nye traseen når de skal gi sine anbefalinger.

Allerede gitt konsesjon til vindkraftverk på Lista, Skorveheia, Tonstad, og Kvinesheia. I disse områdene var tidligere viktige friluftslivsområder, og derfor er gjenstående friluftslivsområder spesielt viktig å ta vare på.

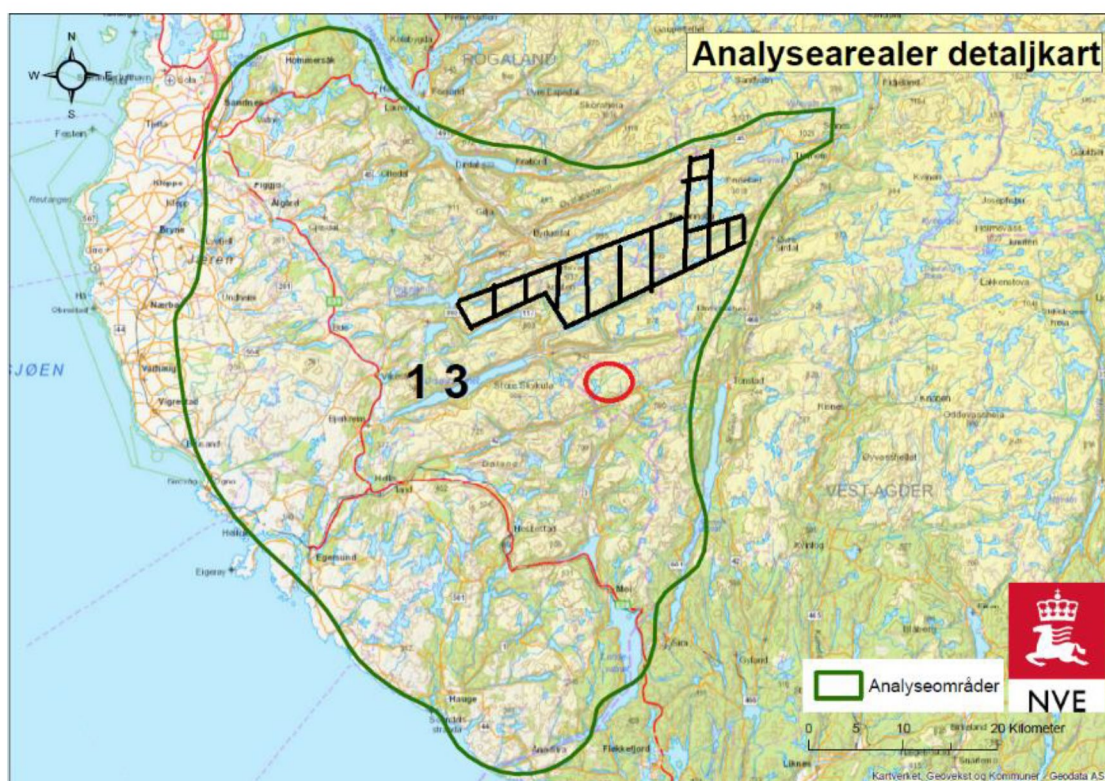
På heia vest for Flekkefjord har Flekkefjord og Oplands Turistforening deler av sitt løypenett og hytta Gården Li.

Figur 5: Analyseområde 12 med våre merknader. Sort skravur viser område med løypenettet til Flekkefjord og Omegn Turistforening. Rød farge viser regionalt viktige friluftslivsområder verdsatt i Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2020. Blå farge viser område der det er gitt konsesjon til vindkraftverk (Tonstad, Kvinesheia, Skorvehei og Lista).

Analyseområde 13

Dette analyseområdet berører turistforeningens løypenett og selvbetjente hytter Tomannsbu, Støle og Kvitle. Her var det totalt 3596 gjestedøgn i 2017 (kilde: <https://view.publitas.com/stavanger-turistforening/stf-arsberetning-2017-endelig-versjon/page/1>). Ellers finner vi regionalt viktig friluftslivsområde her. Vi har i konsentrt oss om de delene av analyseområdet som ligger innenfor Vest-Agder fylkeskommune, for resten av analyseområdet viser vi til innspill fra Forum for natur og friluftsliv Rogaland.

Figur 6: Analyseområde 13 med våre merknader (vi har konsentrt oss om de delene som ligger i Vest-Agder). Sort skravur viser område med løypenettet til Stavanger Turistforening. Rød farge viser regionalt viktige friluftslivsområder verdsatt i Regional plan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2014-2020.

For Forum for natur og friluftsliv Agder

Camilla Moseid

Camilla Moseid, koordinator

Kopi: Aust-Agder fylkeskommune, Vest-Agder fylkeskommune, Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, og berørte kommuner

Forum for natur og friluftsliv Agder
Postboks 101, 4662 Kristiansand
Org.nr: 914 046 831

Telefon: 91816471
E-post: agder@fnf-nett.no
Web: www.fnf-nett.no/agder